

SWEDISH INCUBATORS
& SCIENCE PARKS

REMISSVAR

Skatteincitament för forskning och utveckling

SOU 2026:1 med tilläggspromemoria (Fi2026/00105)

8 miljarder till 117 koncerner – eller en framtid för 3 000 startups?

April 2026

SISP – Swedish Incubators and Science Parks

Sammanfattning

SISP – Swedish Incubators and Science Parks – lämnar härmed sitt remissvar på SOU 2026:1 Skatteincitament för forskning och utveckling med tillhörande tilläggspromemoria (Fi2026/00105).

Utredningens förslag innebär att staten satsar cirka 8,3 miljarder kronor per år på ett nytt FoU-skatteincitament. Enligt utredningens egna beräkningar tillfaller merparten av stödet cirka 117 multinationella koncerner, som var och en får i genomsnitt 83 miljoner kronor per år. Små och medelstora företag delar på under en miljard kronor, och förlustgörande startups, som utgör en betydande del av framtidens innovativa tillväxt, får noll kronor. Det är en direkt följd av utredningens val av instrument.

SISP instämmer i att Sverige behöver ett förstärkt FoU-skatteincitament. Vi delar utredningens grundanalys om att svensk FoU-investering ligger under OECD-genomsnittet och att det effektiva skattestödet behöver öka. Men förslagets fördelningsprofil står i direkt motsättning till den empiriska forskning som är bäst etablerad på området. Tre oberoende studier, OECD:s microBeRD-projekt, Dechezleprêtre m.fl. (2023) i American Economic Journal: Economic Policy och Appelt m.fl. (2025), visar alla samma sak: skatteincitament för FoU har avsevärt större effekt hos små och unga företag än hos stora, etablerade koncerner. Att styra huvuddelen av budgeten till den grupp som forskningen identifierar som minst responsiv är en kostsam policy.

SISP är inte emot FoU-stöd till storföretag. Stora koncerner utgör en avgörande del av Sveriges forsknings- och innovationsekosystem, och deras FoU skapar spillover-effekter som hela samhället tjänar på. Vår invändning gäller inte att storföretagen får stöd, utan att fördelningen är extrem: cirka 80 procent av budgeten går till färre än fyra procent av mottagarna. Det är denna obalans vi vill korrigerar, inte storföretagens närvaro i systemet.

SISP:s remissvar har fem huvudbudskap:

- **Förorda alternativ 2 (återbetalningsbar skattereduktion).** Skattereduktionen är överlägsen superavdraget ur nästan alla relevanta perspektiv: den inkluderar förlustföretag, den är Pelare 2-kompatibel, den har lägre offentligfinansiell kostnad och den är internationellt jämförbar. Superavdragets fördelar gäller främst redan lönsamma storföretag.

- **Oavsett vägval: komplettera med en riktad startup-komponent.** En återbetalningsbar FoU-reduktion för små och unga företag, med högre sats (25–30 procent), bred utgiftsbas, kontant utbetalning inom fyra månader och ett PAYE-liknande tak mot missbruk. Kostnad: cirka 1,5 miljarder kronor per år i basscenariot.
- **Inför en svensk definition av innovativt tillväxtföretag för skattemässiga ändamål.** Utan definition kan Sverige inte differentiera stödet. Med definition kan vi, liksom Frankrike, Nederländerna och Spanien, rikta stöd dit det gör mest nytta.
- **Bygg förutsägbarhet och kapacitet.** Ett frivilligt förhandsbeskedssystem hos Skatteverket med tre månaders servicemål och formaliserad samverkan med Vinnova. Dedikerad FoU-enhet med teknisk kompetens. Resurstillskott på 20–40 miljoner kronor per år.
- **Finansiera inom ramen, men inte på bekostnad av Vinnova.** Startup-komponenten ryms inom den av utredningen föreslagna ramen på 8,3 miljarder och förutsätter inte ett utvidgat reformutrymme. SISP uttrycker däremot en tydlig oro för att reformen finansieras genom omfördelning av befintliga innovationsanslag. En sådan lösning skulle motverka reformens syfte och slå mot det ekosystem den är tänkt att stärka.

Transparensupplysning: SISP företräder 65 inkubatorer och science parks som engagerar cirka 7 800 innovativa företag i sina miljöer. Våra medlemmar arbetar dagligdags med den grupp av unga, innovativa företag som vi menar gynnas otillräckligt av utredningens förslag. Vi redovisar detta öppet för att läsaren ska kunna värdera våra argument i rätt kontext.

1. Siffran som stannar kvar

Utredningens eget förslag (SOU 2026:1) innebär att staten lägger 8 miljarder kronor per år på ett nytt skatteincitament för forskning och utveckling.

Utredningens egna beräkningar visar hur dessa pengar fördelas. En multinationell koncern får i genomsnitt 83 miljoner kronor per år i skattelättnad med superavdraget. Ett litet eller medelstort företag som utvecklar framtidens teknik får i genomsnitt cirka 0,4 miljoner kronor. Det är över 200 gånger mindre.

Av de 3 600 företag som berörs är cirka 2 600 små och medelstora. Men när man räknar baklänges från utredningens totalkostnad och genomsnittssiffror framträder en skev bild: 117 multinationella koncerner absorberar merparten av budgeten. Ytterligare 900 stora företag tar cirka 0,9 miljarder. De 2 600 små och medelstora företagen delar på under 1 miljard; en bråkdel av den totala kostnaden på 8,5 miljarder kronor.

Och detta gäller bara de företag som går med vinst. Med superavdraget får ett förlustföretag, vilket de flesta riskkapitalfinansierade startups under sina 10 första år är, ingenting alls.

Företagskategori	Antal	Snitt skattelättnad/år
Multinationella koncerner	117	83 mkr
Stora företag	~900	~1 mkr (uppsk.)
SME:er (med vinst)	~1 600	~0,40 mkr
SME:er (med förlust)	~1 000	0 kr

Källa: SOU 2026:1, sammanfattningen, egna beräkningar.

Sammanfattat: staten föreslås betala 65 miljoner kronor per multinationell koncern, och noll kronor till den startup som går med förlust medan den utvecklar sin innovation.

2. Forskningen visar att varje krona gör mer nytta hos mindre och yngre företag

Argumentet att skatteincitament för FoU ger större additionalitet hos små och unga företag än hos stora koncerner är inte en åsikt, det är en robust slutsats i

den empiriska forskningen. Tre aktuella internationella studier är särskilt relevanta för utredningens vägval.

Appelt, Bajgar, Criscuolo och Galindo-Rueda (2025), *How effective are R&D tax incentives? Reconciling micro and macro evidence* (CEP Discussion Paper 2071, Centre for Economic Performance, LSE), kombinerar mikro- och aggregatdata från 19 OECD-länder och är den mest omfattande studien på området. Två resultat är centrala för utredningens vägval. För det första: i en genomsnittlig land- och storleksgrupp använder **mindre än hälften** av de FoU-berättigade företagen faktiskt det tillgängliga skatteincitamentet. Underutnyttjandet är särskilt stort bland små och medelstora företag. Formellt berättigande översätts alltså inte automatiskt till faktiskt stöd, ett resultat som är direkt relevant för det svenska förslaget. För det andra: skatteincitament är **avsevärt mindre effektiva för stora och FoU-intensiva företag**, medan responsen är starkare hos mindre företag med lägre FoU-intensitet, precis den grupp där utredningens förslag har svagast genomslag.

Dechezleprêtre, Einiö, Martin, Nguyen och Van Reenen (2023), *Do Tax Incentives Increase Firm Innovation? An RD Design for R&D, Patents, and Spillovers* (American Economic Journal: Economic Policy 15(4): 486–521), använder en regression discontinuity-design på brittiskt skatteincitament och finner statistiskt säkerställda positiva effekter på FoU-investeringar och patentering som håller i sig i upp till sju år. Författarna slår fast att den skattade elasticiteten överstiger två och att effekterna **drivs av finansiellt begränsade företag**. I

arbetspapperversionen som ligger till grund för den publicerade artikeln (Dechezleprêtre m.fl., NBER Working Paper 22405, 2016) uppskattas att **unga företag ökar sina FoU-utgifter med 3,4–3,6 procent för varje procents sänkning av det effektiva skattepriset på FoU, jämfört med cirka 1,6 procent för hela urvalet** (en så kallad tax-price elasticitet). Författarnas förklaring: unga företag saknar oftare internt kassaflöde och tillgång till traditionell skuldfinansiering som banklån, och är därför mer beroende av offentligt stöd för att kunna fortsätta sin FoU.

OECD:s microBeRD+-projekt (2023), *The Impact of R&D tax incentives: Results from the OECD microBeRD+ project* (OECD Science, Technology and Industry Policy Papers No. 159), sammanfattar harmoniserade analyser av mikrodata från 20 OECD-länder. Projektet finner att FoU-skatteincitament driver additionell FoU-investering, med starkare marginaleffekter för små företag än för stora, och

menar att det även ger positiva spillover-effekter till teknologiskt närstående företag.

Forskningen pekar åt samma håll: **en krona skatteincitament genererar mer additionell FoU hos små och unga företag än hos stora, etablerade koncerner**, och de finansiella begränsningar som motiverar denna skillnad är som mest bindande just i uppstarts- och tillväxtfas. Utredningens förslag, där merparten av de 8,3 miljarderna tillfaller en grupp koncerner som enligt denna forskning är minst responsiv, står därmed i direkt motsats till den empiri som borde vara grunden för reformens utformning.

Den naturliga invändningen är att även stora företags FoU har samhällsekonomiskt värde via kunskapsspillover. Det är korrekt, och styrker snarare argumentet för **balans** mellan stora och små företag i stödet, inte för den nuvarande extrema koncentrationen. Forskningens policyimplikation är inte att stödet ska tas ifrån stora företag, utan att en betydande andel bör riktas dit den är bevisat mest effektiv.

3. SISP:s rekommendation

Mot bakgrund av utredningens fördelningsprofil och den forskning som redovisats i avsnitt 2 lämnar SISP följande rekommendation.

3.1 Förorda alternativ 2 – återbetalningsbar skattereduktion

Utredningens återbetalningsbara skattereduktion (alternativ 2) är klart bättre än superavdraget: den kan utnyttjas även av förlustföretag, den klassificeras som ett kvalificerat skattetillgodohavande under Pelare 2, och den är enklare att jämföra internationellt. Fyra argument från utredningens egna beräkningar stärker valet:

- **EBITDA-interaktion.** Superavdraget (alternativ 1) höjer det skattemässiga avdraget, vilket minskar EBITDA-underlaget för ränteavdragsbegränsningsreglerna (24 kap. 21–29 §§ 1L). Företag med hög belåning kan därmed förlora delar av sin ränteavdragsrätt, en effekt som skattereduktionen inte ger upphov till.
- **Lägre offentligfinansiell kostnad.** Tilläggspromemorian (Fi2026/00105) visar att skattereduktionen kostar cirka 190 miljoner kronor mindre per år än superavdraget vid full effekt, bland annat på grund av en enklare Pelare 2-interaktion.

- **Budgetförutsägbarhet.** Superavdragets maximala budgetexponering kan nå uppemot 17 miljarder kronor om alla företag med FoU-verksamhet väljer att utnyttja det fullt ut. Skattereduktionens budgetpåverkan är mer förutsägbar.
- **Internationell trend.** Utredningens egen figur 8.3 (s. 242) visar att Sverige med enbart det befintliga FoU-avdraget har en subventionsgrad på cirka 11 procent vilket placerar oss bland de lägsta i OECD. Med skattereduktionen landar Sverige på cirka 25 procent för alla företag, medan superavdraget ger omkring 40 procent för företag med överskott men noll för förlustbolag. Skattereduktionen ger alltså en jämnare fördelning för alla företag.

3.2 Oavsett vägval: komplettera med en riktad startup-komponent

Ingen av utredningens två alternativ löser i sig det grundläggande problemet: att stödet till små och unga höginnovativa företag är otillräckligt. SISP rekommenderar därför, oavsett vilket huvudalternativ regeringen väljer, att reformen **kompletteras med en särskild startup-komponent**. I korthet innebär den:

- **En återbetalningsbar skattereduktion med högre sats:** 25 procent för SME:er med minst 10 procent FoU-intensitet; 30 procent för företag som uppfyller definitionen av innovativt tillväxtföretag.
- **Bredare utgiftsbas än enbart löner:** även avskrivningar på FoU-utrustning från år 1, med stegvis införande av extern FoU och driftsschablon från år 3.
- **Kontant utbetalning inom fyra månader** för företag utan tillräcklig skatteskyldighet, så att förlustbolag inte exkluderas.
- **Ett PAYE-liknande tak mot missbruk:** max 300 procent av företagets arbetsgivaravgifter, med ett golv på 200 000 kronor (enligt brittisk modell).
- **Ett frivilligt förhandsbeskedssystem** med tre månaders servicemål hos Skatteverket, med stöd av formaliserad samverkan med Vinnova.

Kostnad i basscenariot: cirka 1,5 miljarder kronor per år, vilket ryms inom den av utredningen föreslagna ramen på 8,3 miljarder kronor. Detaljerad beräkning redovisas i avsnitt 7 och fullständig utformning i avsnitt 8.

3.3 En svensk definition av innovativt tillväxtföretag

För att överhuvudtaget kunna rikta stödet behöver Sverige en skattemässig definition av innovativt tillväxtföretag. Avsnitt 5 redovisar hur Frankrike, Nederländerna och Spanien löst detta. Vår föreslagna definition bygger på fem kriterier: högst tio års ålder, EU:s SME-definition, FoU-intensitet på minst 15 procent, oberoende ägarskap och att företaget inte är bildat genom omstrukturering.

3.4 Samtida eller stegvis införande

Det är önskvärt att skattereduktionen och startup-komponenten införs samtidigt, så att små företag inte upplever att de glöms bort i ännu en reform. Om det av utredningstekniska eller lagstiftningsmässiga skäl inte är genomförbart, bör startup-komponenten införas som ett andra steg inom en uttalad tvåstegsprocess med en tydlig tidplan.

Därtill bör uppmärksammas att det befintliga FoU-avdraget för arbetsgivaravgifter (nedsättning med maximalt 600 000 kr per månad) i praktiken skapar en asymmetri: storföretag med hundratals FoU-anställda nyttjar redan taket, medan mikroföretag med 2–3 FoU-anställda bara utnyttjar en bråkdel. En kompletterande startup-reduktion skulle korrigera denna obalans.

4. Utredningen vet om det – men väljer att inte agera

Utredningen presenterar två alternativa förslag: ett superavdrag (alternativ 1) och en återbetalningsbar skattereduktion (alternativ 2). I avsnitt 5.8.3 konstaterar utredningen själv följande om superavdragets nackdelar:

"Företag som befinner sig i en uppstartsfas eller med många förväntade år av underskott riskerar att helt eller delvis exkluderas från stödet, trots att dessa företag ofta bedriver mycket innovativ FoU-verksamhet. Detta kan leda till att etablerade och lönsamma företag med omfattande FoU-verksamhet relativt sett gynnas mer än unga och snabbväxande företag."

Utredningen erkänner alltså att superavdraget exkluderar startups. Den erkänner att lönsamma storföretag gynnas mer, men gör ingen rekommendation utan menar att vägvalet "ytterst är en bedömning som ligger utanför utredningens uppdrag".

Argumenten som talar för superavdraget handlar nästan uteslutande om fördelar för stora, redan lönsamma företag: enkelhet, lägre missbruksrisk, och att stödet riktas till "företag med bärkraftiga FoU-investeringar", vilket i praktiken betyder väletablerade företag med vinst.

Utredningen pekar också på det nya incitamentet som ett "komplement" till det befintliga FoU-avdraget för arbetsgivaravgifter. Utredningen skriver: "FoU-avdraget gynnar främst små och medelstora företag. För stora industriföretag som bedriver omfattande FoU får detta avdrag i praktiken en liten betydelse." Med andra ord: det befintliga, blygsammare avdraget är för startups. Det nya 8-miljardersincitamentet är för de stora.

Denna logik ignorerar den empiri som redovisats i avsnitt 2. Om forskningen visar att skatteincitament är mest effektiva hos mindre och yngre företag, är det omvända vad reformen borde göra: den största satsningen ska gå dit effekten är störst, inte dit den är minst.

Även utredningens genomsnittssiffror förstärker slutsatsen. Bland de 2 600 SME:er som omfattas av det föreslagna stödet är cirka 1 000 förlustgörande. För dessa företag är superavdragets värde noll. Skattereduktionen (alternativ 2) löser detta

grundläggande problem, men den når inte hela vägen utan en riktad startup-komponent.

5. Sverige saknar en grundläggande byggsten

Sverige har ingen skattemässig definition av vad en startup eller ett innovativt tillväxtföretag är. Det gör det omöjligt att rikta stöd till de företag som behöver det mest.

Frankrike har haft sin JEI-status (Jeune Entreprise Innovante) sedan 2004. Nederländerna har "technostarter" med förhöjda FoU-förmåner. Spanien införde en Ley de Startups. Utan definition kan Sverige inte differentiera. Utan differentiering går pengarna till de som redan har mest, precis det underutnyttjandemönster som Appelt m.fl. (2025) dokumenterar på aggregerad nivå.

Vi föreslår att regeringen utreder en svensk definition av innovativt tillväxtföretag för skattemässiga ändamål, med utgångspunkt i följande kriterier:

- Företaget är högst tio år gammalt (mellan Frankrikes 8 och Spaniens 7 år).
- Företaget uppfyller EU:s SME-definition (färre än 250 anställda, omsättning under 50 miljoner euro).
- FoU-utgifterna uppgår till minst 15 procent av de totala rörelsekostnaderna.
- Företaget är oberoende: minst 50 procent av aktiekapitalet innehas av fysiska personer, riskkapitalfonder eller offentliga forskningsinstitutioner.
- Företaget är inte bildat genom omstrukturering av befintlig verksamhet.

6. Så gör andra länder – och det fungerar

Sex jämförbara innovationsekonomier visar att det går att utforma FoU-incitament som faktiskt når startups. Sverige hamnar sist i jämförelsen.

Nederländerna: startups får 50 procent

Det nederländska WBSO-systemet ger alla företag 36 procent reduktion på FoU-kostnader. Men startups ("technostarters") får 50 procent på de första 391 020 euro (2026). Incitamentet verkar som en löneskattecredit, pengarna kommer varje månad, inte nästa år. Basen omfattar både löner och övriga FoU-kostnader.

Budget 2026: 1,8 miljarder euro, cirka 20 000 företag deltar. Därutöver beskattar Innovation Box innovationsvinster till 9 procent istället för 25,8 procent.

Irland: kontant utbetalning direkt

Irland höjde sin FoU-kredit från 30 till 35 procent från januari 2026, den andra höjningen på två år. De första 87 500 euro betalas ut kontant redan första året, oavsett om företaget går med vinst. Tröskeln har höjts varje år (från 25 000 till 50 000 till 75 000 till 87 500 euro), Irland förbättrar aktivt stödet till små företag. Nystartade företag får dessutom tre års skattebefrielse.

Frankrike: en komplett verktygslåda

Crédit d'Impôt Recherche (CIR) ger 30 procent på en bred utgiftsbas (löner, avskrivningar, driftskostnader, extern forskning). Nystartade företag och PME:er får omedelbar återbetalning. JEI-statusen (Jeune Entreprise Innovante) ger därutöver befrielse från arbetsgivaravgifter för FoU-personal och accelererad utbetalning. En startup som kombinerar JEI och CIR kan täcka upp till hälften av sina FoU-kostnader.

Spanien: cash-back för förlustföretag

Spanien ger 25–42 procent avdrag på FoU-utgifter plus 17 procent extra för FoU-personal. Företag utan skatteskyldighet kan begära direkt återbetalning. Basen är bred: löner, material, utrustning.

Storbritannien: en varning

Från 2024 slås de två tidigare systemen ihop till en enhetlig 20-procentig kredit. För SME:er innebär detta en försämring, branschen har kritiserat att startups förlorade. ERIS kompenserar delvis för förlustgörande FoU-intensiva SME:er (minst 30 procent FoU). Kontantutbetalningen begränsas av ett PAYE-tak (20 000 pund plus 300 procent av arbetsgivaravgifterna), en smart missbruksspärr som vi föreslår att Sverige övertar.

Schweiz: superavdraget räcker inte längre

Kantonerna erbjuder ett superavdrag på upp till 150 procent av FoU-kostnader samt en patent box. Men under Pelare 2 (global minimiskatt) har traditionella superavdrag tappat sin effekt för stora företag. Flera kantoner inför därför återbetalningsbara skattekrediter, precis den modell vi föreslår.

Sammanfattande jämförelse

	Sverige (SOU)	Frankrike	Spanien	Nederl.	Irland	UK
Generell sats	20 %	30 %	25–42 %	36 %	35 %	20 %
Startup-sats	X	✓ (JEI)	X	50 %	X	ERIS 14,5 %
Startup-definition	X	JEI (<8 år)	Ley Startups	Technostarter	X	X
Bred utgiftsbas	X (löner)	✓	✓	✓	✓	✓
Kontant utbetaln.	✓/X*	✓ (PME)	✓	✓	✓ (€87,5k)	✓ (PAYE-tak)
Förhandsbesked	X	Rescrit JEI	✓ (Min.)	X	✓	✓

* Skattereduktionen (alternativ 2) är återbetalningsbar; superavdraget (alternativ 1) är det inte.

Sverige hamnar genomgående i botten: lägst generell sats, ingen startup-differentiering, smal utgiftsbas, ingen svensk definition, inget förhandsbesked. Av de fem sakerna som forskningen (avsnitt 2) och praktiken (detta avsnitt) pekar ut som viktigast, har Sverige noll.

7. Det behöver inte kosta mer

Den vanligaste invändningen mot förslag som detta är att det är för dyrt. Men siffrorna visar motsatsen.

En startup-komponent på cirka 1,5 miljarder kronor per år motsvarar knappt 18 procent av den föreslagna ramen på 8,3 miljarder. Den kan införas som en femårig pilot med fast budgettak och oberoende utvärdering efter tre år.

Regeringen har redan erkänt att riktade skatteincitament behövs för att stärka Sveriges position som FoU-nation. Den utvidgade expertskatten, som trädde i kraft 2024, sänker skatten för utländska specialister och forskare som rekryteras till Sverige, ett selektivt incitament med en uttalad ambition att attrahera kvalificerad FoU-kompetens. En startup-komponent inom FoU-incitamentet är den naturliga nästa pusselbiten i samma strategi: när expertskatten hjälper oss att rekrytera forskarna, ser startup-komponenten till att de forskningsmiljöer som växer fram kring dem inte kvävs innan de hunnit bli till nästa Ericsson eller Spotify.

SISP tar inte ställning till hur startup-komponenten ska finansieras, det är en främst budgetpolitisk avvägning som ligger hos regering och riksdag. Vi konstaterar dock att komponenten är tillräckligt liten i förhållande till den totala

ramen för att kunna rymmas inom befintligt reformutrymme, exempelvis genom en marginell justering av den generella reduktionssatsen för de största koncernerna, eller på annat sätt som regeringen finner lämpligt. Poängen är att komponenten inte förutsätter ett utvidgat reformutrymme, den förutsätter bara att man väljer att använda en del av det tillgängliga utrymmet annorlunda.

SISP vill i detta sammanhang uttrycka en tydlig oro kring finansieringen av det nya incitamentet. Om reformens kostnad helt eller delvis finansieras genom omfördelning av befintliga innovationsanslag, exempelvis Vinnovas programbudget, riskerar det att bli ett dubbelt dråpslag för startup-ekosystemet: företagen får marginell nytta av skatteincitamentet (som vi visat ovan), samtidigt som de förlorar tillgång till de enda offentliga stöd som finns i Sverige. En sådan finansieringslösning skulle direkt motverka reformens uttalade syfte att stärka svensk FoU. SISP förutsätter att regeringen säkerställer att det nya skatteincitamentet finansieras utan att det sker på bekostnad av befintlig budget för innovation.

7.1 Kostnadsuppskattning

Enligt SCB uppgick FoU-utgifterna för mikroföretag till 3,4 miljarder kronor 2023. Med ett antagande om 3 000 kvalificerade startups, 2 miljoner kronor i genomsnittlig FoU-utgift och 25 procent reduktionssats landar kostnaden på 1,5 miljarder kronor per år. I scenariot ingår en take-up rate på 50–70 procent, baserat på internationell erfarenhet och med hänsyn till det underutnyttjandemönster som dokumenterats av Appelt m.fl. (2025).

Parameter	Konservativt	Basscenario	Generöst
Kvalificerade startups	2 000	3 000	5 000
Snittlig FoU-utgift (mkr)	1,5	2,0	3,0
Reduktionssats	25 %	25 %	28 %
Budgettak	0,8 mdr	1,5 mdr	4,2 mdr
Stöd per startup (tkr/år)	400	500	840

7.2 Budgetmässig inplacering

Post	Belopp (mdr kr/år)	Kommentar
SOU 2026:1 (generellt)	-8,3	Föreslagen ram

Startup-pilot (nytt)	-1,5	Basscenario, fast tak, 5 år (inom ramen)
Admin. (Skatteverket + Vinnova)	-0,03	Personal, IT, samverkan
Summa	≈ -8,3	Inom föreslagen ram; utvärdering efter 3 år

Tabellen ovan illustrerar en inplacering där startup-komponenten ryms inom den av utredningen föreslagna ramen på cirka 8,3 miljarder kronor per år. Det förutsätter en marginell justering av det generella incitamentet, eller annan finansiering som regeringen finner lämplig, men inte ett utvidgat reformutrymme.

1,5 miljarder kronor per år motsvarar 0,07 procent av statsbudgetens utgiftssida. För referens: Nederländernas WBSO-budget uppgår till cirka 20 miljarder kronor per år. Irlands FoU-krediter till cirka 16 miljarder kronor.

8. Förslaget i detalj

Följande avsnitt beskriver den föreslagna startup-komponenten i mer detalj, samt de kringliggande institutionella förutsättningarna – förhandsbeskedssystem, myndighetssamverkan och resursfrågan.

8.1 Startup-FoU-reduktionens utformning

Vi föreslår en ny återbetalningsbar skattereduktion för kvalificerade innovativa tillväxtföretag och SME:er med FoU-verksamhet.

Målgrupp och sats

25 procent reduktion för alla SME:er med minst 10 procent FoU-intensitet. 30 procent för företag som uppfyller definitionen av innovativt tillväxtföretag (avsnitt 5). Maximalt underlag: 10 miljoner kronor per företag och år.

Utgiftsbas – bredare än löner, införd stegvis

- Löner, arvoden och annan ersättning till FoU-personal (från år 1).
- Avskrivningar på utrustning och inventarier för FoU (från år 1).
- Kostnader för extern FoU hos godkända organisationer, max 50 procent av intern FoU (från år 3).
- Driftskostnader: schablon på 30 procent av personalkostnader (från år 3).

Det stegvisa införandet minskar risken för missbruk och ger Skatteverket tid att bygga kompetens. Erfarenheterna från Storbritannien, där HMRC uppskattar att upp till 25 procent av SME-anspråken var felaktiga, visar att kontantutbetalning kräver robusta spärrar. Utöver PAYE-taket föreslår vi därför att extern FoU som underlag begränsas till godkända motparter (universitet, forskningsinstitut och certifierade FoU-organisationer), i linje med det franska systemet med agrées.

Kontant utbetalning med missbruksspärr

Företag utan tillräcklig skatteskyldighet får överskjutande belopp utbetalat kontant inom fyra månader. Kontantutbetalningen begränsas av ett tak inspirerat av det brittiska PAYE-taket: max 300 procent av företagets arbetsgivaravgifter, med ett golv på 200 000 kronor. Det kopplar stödet till verklig anställning i Sverige utan att helt utesluta mycket tidiga startups.

Pelare 2-kompatibilitet

Reduktionen uppfyller kriterierna för kvalificerade skatteincitament enligt OECD/IF:s förenklingsregel och kan alternativt behandlas som ett kvalificerat skattetillgodohavande. Schweiz kantoners övergång från superavdrag till återbetalningsbara krediter under Pelare 2 bekräftar trendriktningen. Det bör dock noteras att startups typiska substansprofil, höga personalkostnader i förhållande till materiella tillgångar, gör beräkningen av takbeloppet komplex. Samma problematik gäller emellertid för utredningens egna alternativ, varför frågan inte bör utgöra ett hinder specifikt för en startup-reduktion.

EU-statsstödsanalys

Eftersom förslaget om en differentierad startup-reduktion riktar sig specifikt till SME:er och innovativa tillväxtföretag, har det selektiva drag som behöver hanteras i förhållande till EU:s statsstödsregler (TFEU artikel 107.1). SISP bedömer att reduktionen kan utformas inom ramen för EU:s gruppundantagsförordning (GBER), som i artikel 25 uttryckligen medger stöd till forskning och utveckling med differentierade stödnivåer efter företagsstorlek. Frankrike och Spanien tillämpar redan differentierade FoU-incitament med stöd av GBER. Alternativt kan reduktionen notifieras separat till Europeiska kommissionen. SISP rekommenderar att Finansdepartementet tidigt inleder en dialog med kommissionen för att säkerställa kompatibilitet.

8.2 Ett förhandsbeskedssystem med stöd av Vinnova

En av de största osäkerheterna för startups är frågan om deras verksamhet klassificeras som FoU i lagens mening. Flera länder har löst detta:

- Frankrike: företag begär rescrit JEI, myndigheten har tre månader på sig att svara. Systemet har lång rättslig tradition och ger hög förutsägbarhet.
- Irland och Storbritannien: advance assurance för förstagångsansökare.
- Spanien: bindande tekniska intyg från ministeriet för vetenskap.

Vi föreslår:

- Företag kan begära frivilligt förhandsbesked från Skatteverket om FoU-klassificering.
- Skatteverket ska ha som mål att lämna besked inom tre månader. Om tidsfristen inte kan hållas ska Skatteverket motivera förseningen och ange en ny tidplan. Ett uttryckligt servicemål med uppföljning skapar incitament för snabb handläggning.
- Positivt förhandsbesked gäller för det aktuella räkenskapsåret och kan inte återkallas retroaktivt.
- Företag som inte begär förhandsbesked använder självdeklaration med risk för efterhandskontroll.

8.3 Resurser och kompetens hos Skatteverket

Ett nytt FoU-incitament kräver att resursfrågan adresseras. Redan idag finns utmaningar med det befintliga FoU-avdraget för arbetsgivaravgifter.

Formaliserad samverkan med Vinnova. Bedömningen av om en verksamhet utgör FoU kräver teknisk kompetens. Vinnova har djup expertis och administrerar redan program med liknande bedömningar. Vi föreslår att Skatteverket ges uttrycklig rätt att begära yttrande från Vinnova, liknande det spanska systemet där ministeriet för vetenskap utfärdar intyg.

Dedikerad FoU-enhet. En särskild enhet hos Skatteverket med personal som har teknisk bakgrund, inte enbart skattejuridisk. Det irländska systemet, där Revenue Commissioners har vetenskapligt utbildad personal i sin R&D-enhet, kan tjäna som förebild.

Publicerade riktlinjer. Skatteverket bör, i samarbete med Vinnova, publicera tydliga riktlinjer och konkreta exempel. Det minskar osäkerheten och antal

ärenden som kräver individuell bedömning. Det är också den mekanism som Appelt m.fl. (2025) identifierar som viktig för att motverka det underutnyttjande av skatteincitament som dokumenterats i hela OECD-området.

Resurstillskott. SISP:s preliminära bedömning är att det krävs 20–40 miljoner kronor per år för personal, IT-stöd och samverkan med Vinnova, inklusive ökade kostnader för Vinnova. En detaljerad kostnadsanalys bör göras av Skatteverket i samband med implementeringen, men storleksordningen motsvarar under 0,5 procent av incitamentets budget.

9. En ärlig redovisning av osäkerheter

För att detta remissvar ska tas på allvar bör vi vara öppna med begränsningarna i vår analys.

Irlands höga effektiva sats beror delvis på låg bolagsskatt. Den effektiva förmånen på 47,5 procent är en funktion av Irlands bolagsskatt på 12,5 procent. Med Sveriges 20,6 procent blir nettoeffekten av en motsvarande sats annorlunda.

Nederländernas kassaeffekt är villkorad. WBSO reducerar löneskatten. Om företaget redan har noll i löneskatt ger WBSO ingen ytterligare kontant fördel. Den 50-procentiga satsen gäller bara de första 391 020 euro (2026).

Frankrikes system innebär administrativa risker. Företag som felaktigt hävdar JEI-status riskerar retroaktiva återkrav av både skatte- och socialavgiftsförmåner.

Dödviktsförlust är en generell risk. En del av stödet går oundvikligen till FoU som hade utförts ändå. Men forskningen, framför allt Dechezleprêtre m.fl. (2023) och Appelt m.fl. (2025), visar att effekten är störst för just kassabegränsade företag, vilket stärker argumentet för att rikta stödet mot startups snarare än storföretag med tillgång till kapitalmarknader.

Kostnadsuppskattningen är osäker. Vi vet inte exakt hur många av 10 000 startups som skulle ansöka. Appelt m.fl. (2025) dokumenterar dessutom att take-up-graden för skatteincitament generellt är lägre än man kan förvänta sig, särskilt bland mindre företag. Därför föreslår vi ett fast budgettak och en utvärdering efter tre år, efter nederländsk modell.

Forskningsevidensen är inte sverigespecifik. De tre studier vi hänvisar till bygger på brittiska och OECD-data. Svenska förhållanden kan skilja sig. Samtidigt är

resultaten konsistenta över länder och metodval, vilket gör dem till den bästa tillgängliga evidensen i frånvaro av en svensk kausalstudie av motsvarande kvalitet.

Trots dessa osäkerheter kvarstår kärnproblemet: 8 miljarder kronor per år där merparten går till 117 koncerner, och noll kronor till de startups som går med förlust. Det är inte en osäkerhet, det är utredningens egna siffror.

Bilaga: Sammanställning av förslag

Element	Beskrivning
Startup-definition	SME, max 10 år, ≥ 15 % FoU, oberoende (jfr FR JEI, NL, ES)
Målgrupp reduktion	25 % för SME:er med ≥ 10 % FoU; 30 % för innovativa tillväxtföretag
Utgiftsbas	Löner + avskrivningar (år 1); + extern FoU + driftsschablon (år 3)
Tak per företag	10 mkr underlag = max 2,5–3 mkr stöd/år
Kontant utbetalning	Ja, inom 4 månader (jfr FR, IE)
Missbruksspärr	Max 300 % av arbetsgivaravgifter, golv 200 tkr (jfr UK)
Förhandsbesked	Frivilligt, 3 mån. servicemål, motiveringsplikt (jfr FR rescrit)
Myndighetssamverkan	Skatteverket + Vinnova yttranderätt (jfr ES ministerium)
Pelare 2	Kvalificerat skatteincitament / QRTC (jfr CH)
Finansiering	1,5 mdr kr/år i 5 år, fast tak, utvärdering efter 3 år. Ryms inom föreslagen ram på 8,3 mdr; finansieringsform överlämnas till regeringen.
Admin. kostnad	Ca 30 mkr/år (Skatteverket + Vinnova)
Val av modell	Vi förordar alternativ 2 (skattereduktion), kompletterat med startup-komponent

Referenser

Appelt, S., Bajgar, M., Criscuolo, C. och Galindo-Rueda, F. (2025). *How effective are R&D tax incentives? Reconciling micro and macro evidence*. CEP Discussion Paper No. 2071, Centre for Economic Performance, London School of Economics.

Dechezleprêtre, A., Einiö, E., Martin, R., Nguyen, K-T. och Van Reenen, J. (2023). Do Tax Incentives Increase Firm Innovation? An RD Design for R&D, Patents, and Spillovers. *American Economic Journal: Economic Policy* 15(4): 486–521.

Dechezleprêtre, A., Einiö, E., Martin, R., Nguyen, K-T. och Van Reenen, J. (2016). *Do Tax Incentives for Research Increase Firm Innovation? An RD Design for R&D*. NBER Working Paper No. 22405, National Bureau of Economic Research.

OECD (2023). *The Impact of R&D tax incentives: Results from the OECD microBeRD+ project*. OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 159, OECD Publishing, Paris.

SOU 2026:1. *Skatteincitament för forskning och utveckling*. Finansdepartementet.

Tilläggspromemoria Fi2026/00105. Förslag om skattereduktion för FoU under hänsyn till Pelare 2-reglerna.